1847. N°.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

WOENSDAG, 9 JUNIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 *Centen afgegeven.*

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 8 Junij.

Zondag ll. werd bij de Hervormde gemeente alhier in de H. Dienst bevestigd de van Arnhem herwaarts beroepen Leeraar Ds. van Iterson, door Ds. Krabbe welke tot tekst had Matth. XIII: 33.

Des avonds deed de bevestigde zijne intrede, predikende over Hebreën XIII: 17.

— Tot 2den Luitenant bij de Schutterij alhier is door Z. M. benoemd, H. N. van Haansbergen, thans Sergeant.

— Al de ontvangsten bij Ds. Hooyer te Bommel voor de dorpen in en bij den Bommelerwaard ingekomen, bedragen te zamen 12 pakjes sago, vele hemden en andere kleedingstukken, 2 halve en 87 heele balen rijst, 10 zakken en 10 ℔ gort, 4 ton kibbeling (soort van zoute visch) ½ ton haring en ƒ 28,296.63½.

— Het Gemeentebestuur van Driebergen heeft besloten, om de kermis aldaar geheel af te schaffen.

— De Omnibus-dienst der onderneming Jonker & Comp. is in onze stad buiten werking gesteld, zoowel als die te Amsterdam en 's Gravenhage, daar deze, nu de spoorweg naar Rotterdam geopend is, minder noodzakelijk is geworden.

— Uit Haarlem meldt men dat het bekende cromme-laantje bij Delft, thans werkelijk aan de Hollandsche spoorwegmaatschappij is afgestaan.

— Door de Nederl. Handel-Maatschappij zijn voor deze maand bevracht: 15 schepen voor Amsterdam, 9 voor Rotterdam en 1 voor Middelburg.

— Het tweede Landhuishoudkundige Congres in het Koningrijk der Nederlanden is op Donderdag 3 Junij te Arnhem geopend. Uithoofde van het groote aantal deelnemers, vermeerderd door de leden van de gelijktijdig vergaderde Geldersche Maatschappij van Landbouw, had men geen geschikter lokaal, althans wat de ruimte betreft, kunnen vinden, dan eene der groote benedenzalen in de Kazerne. Deze was hiertoe zoo goed mogelijk met Nederlandsche vlaggen, groen en allerlei gereedschappen van landbouw versierd en ingerigt. Nadat aldaar ten 10 ure de Algemeene Vergadering der Geldersche Maatschappij van Landbouw had plaats gehad, onder voorzitting van den Heer van Dam van Isselt, tot welke vergadering de leden van het Congres heuschelijk waren toegelaten, ving ten 1 ure het tweede Landhuishoudkundige Congres, onder voorzitting van den Heer van Rappard aan. De vergadering was zeer talrijk en men onderscheidde daarin vele door verdiensten en maatschappelijke betrekkingen uitstekende en geachte mannen, met name: de Heer Oud-Minister Schimmelpenninck van der Oye, de Heer Baron van der Capellen van Berkenwoude, de Heer Baron van Goltstein, de HH. van Dam van Isselt en Gevers, Leden der Tweede Kamer, en onder de geleerden, de Hoogleeraren Tydeman en van der Boon Mesch, van Leyden, en Ackersdijck, Mulder en Numan, van Utrecht, alsook de Hoogleeraar J. G. S. van Breda.

De Heer van Rappard opende het Congres met eene korte en gepaste aanspraak, waarin hij wees op het hooge gewigt van den Landbouw, en derhalve van alle maatregelen, om deze aan te moedigen en te bevorderen, en dit vooral thans bij de veranderde handelswetgeving. Hij verleende toen het woord aan den Heer Sloet tot Oldhuys, die hierop hulde toebragt aan eenige boekwerken, aan de Directie van het Congres ingezonden.

Vervolgens deed de Commissie het vorige jaar benoemd, om te onderzoeken naar de beste middelen ter bevordering der houtcultuur, bij monde van den Heer Witewaal verslag van dit haar onderzoek. Dit verslag, hetwelk van het denkbeeld uitging, dat die cultuur in ons Vaderland eigentlijk geene bijzondere aanmoediging behoefde, werd door vele leden minder goedgekeurd. Men besloot, na eenige woordenwisselingen, dezelfde Commissie met een nader onderzoek te belasten, haar echter als nieuw lid toevoegende den Heer Baron van Goltstein.

Vervolgens deed de Heer Sloet een kort verslag van zijne vergeefsche pogingen ter verkrijging van het zaad der Pimpernel, uit het zuiden van Frankrijk.

Hierop bragt de Commissie, belast met het opstellen eener *statistiek van den Nederlandschen Landbouw*, bij monde van den Heer Staring, haar rapport uit over den aard en wijze, waarop zoo iets zoude kunnen worden tot stand gebragt. Zij gaf als hoofdbeginsel aan, dat men daartoe zoo veel mogelijk uit officiële bescheiden, berigten moest trachten in te winnen. Het Congres benoemde hiertoe eene Commissie, bestaande uit de HH. Ackersdijck, Tydeman en Gevers van Endegeest.

Hierop werden door den Heer Voorzitter, uithoofde van het groote gewigt der taak, aan verschillende HH. uit de onderscheidene provinciën berigten en inlichtingen gevraagd, over den aanstaanden oogst. Deze berigten zijn uit alle provinciën zonder onderscheid, buitengewoon gunstig. De roggebouw staat beter en belooft meer, dan zij in eene lange reeks van jaren gedaan heeft. In de omstreken van Velp schijnt de roest zich eenigzins te openbaren, maar in zeer geringe en geenszins onrustwekkende wijze. Het gras is zoo sterk gegroeid, dat in Noord-Holland, bij Schagen, de hooibouw reeds begonnen is. De tarwe staat mede uitmuntend, uitgenomen op sommige kleistukken in de provincie Utrecht. — De boekweit is zeer schoon opgekomen. De aardappelen staan overal uitnemend goed en nog nergens heeft men er eenig spoor van ziekte in ontdekt.

Na het aanhooren dezer verblijdende berigten zoude verder rapport uitgebragt worden door de Commissie over de markverdeelingen. Deze Commissie verklaarde echter daarmede nog niet gereed te zijn, daar de vereischte stukken bij haar nog niet waren ontvangen. Men zal hierover derhalve eerst in het volgend Congres kunnen handelen.

Vervolgens deed de Commissie tot afschaffing der tienden, bij monde van den Heer van Zuylen van Nyevelt, een uitvoerig en hoogst belangrijk verslag over dit gewigtig onderwerp, waarin de heffing der tienden als onbillijk, nadeelig en onzedelijk wordt afgeschetst. De rapporteur doet de nadeelen uitkomen, welke de tienden veroorzaken, en het wenschelijke eener spoedige opheffing van dezelve; toont het drukkende aan, dat in de tienden voor de arbeidende klassen gelegen is, en noemt het beginsel daarvan onbillijk en nadeelig voor de maatschappelijke belangen. Verder wordt in dat rapport beweerd, dat de afschaffing der tienden kan plaats hebben zonder de regten der eigenaren aan te randen. Dat die afschaffing mogelijk is, bewijzen Engeland, Frankrijk, onderscheidene Duitsche Staten, Portugal. Waarom zou hetzelve ook niet in Nederland kunnen plaats hebben? Eindelijk deelt de Commissie eene korte schets mede van eene wet tot opheffing der tienden, door als beginsel aan te nemen eene verwisseling in grondrenten. Nadat onderscheidene leden hierover het woord hadden gevoerd, werd met algemeene stemmen besloten, aan den Koning een verzoekschrift aan te bieden, tot het treffen van maatregelen, om deze voor den landbouw zoo hoogst verderfelijke instelling te laten ophouden.

De Zitting van dezen dag werd te 4 ure gesloten, terwijl de tweede Vergadering op den volgenden morgen bepaald werd.

— Op Vrijdag 4 Junij, des morgens ten 10 ure, werd het Congres, onder voorzitting van den Heer van Rappard, voortgezet. — In de eerste plaats bragt thans de Commissie, het vorig jaar benoemd tot onderzoek naar eene verbeterde Veld-policie, haar verslag bij monde van den Heer van Ittersum uit. De toenemende bedelarij en straffeloosheid van kleine misdrijven werd in dit rapport grootendeels toegeschreven aan gebrekkigheid van vele wettelijke bepalingen, alsmede aan het te geringe personeel der Policie-agenten te platten lande. Rapporteur verhaalde onder anderen, dat in sommige provinciën slechts één veldwachter op 1589 bunders land gevonden werd. Eene verhouding, die met eene goede instandhouding der justitie onbestaanbaar schijnt. Als middelen voor eene betere Veld-policie rekende hij dus een talrijker personeel en betere wapening, herziening van het Wetb. van Strafv., voornamelijk wat betreft het stuk der huiszoekingen en voorloopige instructiën.

De Commissie wordt hierop bedankt, en men besluit het stuk te zullen doen drukken.

De Heer Gevers van Endegeest sprak hierna over eene verbetering van de reglementen op de keur der hengsten. Nadat hierover ook nog andere leden het woord gevoerd hadden, werd hiertoe eene Commissie benoemd, uit een lid voor elke provincie bestaande.

De Commissie, belast met het voorloopig onderzoek naar eene geologische beschrijving van ons Vaderland, en eene daartoe te vervaardigen kaart, deed hierop, bij monde van den Hoogl. van Breda, haar verslag. Daaruit bleek, dat zij, tot de verwezentlijking van dit hoogst nuttig plan, zich voorstelde eenen tijd van zeven jaren en eene jaarlijksche som van ƒ 6000 te zullen behoeven. Verscheidene leden voerden hierover het woord, en eindelijk werd

op voorstel van den Heer Voorzitter besloten, eene Commissie te benoemen, ten einde een adres aan den Koning en aan Provinciale Staten op te maken, en daarin op het nuttige en wenschelijke van den voorgestelden maatregel aan te dringen. Hiertoe werden benoemd de HH. van Breda, van der Boon Mesch, Ali-Cohen en Staring, die zich deze benoeming laten welgevallen.

Hierop rapporteerde de Commissie, benoemd in het vorige jaar, tot het onderzoek naar een stelsel van besproeijing, bij monde van den Heer Staring. Hij verklaarde, hoe aan de Commissie, van wege den Duitschen Edelman von Martens, een zeer uitvoerig verslag over dit hoogst gewigtig onderwerp was toegezonden, te uitvoerig echter om geheel aan de vergadering te worden medegedeeld. Hij bepaalde zich dus met de vermelding van eenige plaatsen, uit het slot van dat verslag, als meer onmiddellijk betrekking op ons land hebbende. Hieruit blijkt, dat er ook in ons Vaderland oorden zijn, waar dit stelsel zoude kunnen worden toegepast, vooral in Twente, bij Almelo en Enschede.

De rivieren de Vecht in Overijssel, de Regge, gedeeltelijk zelfs de IJssel zouden met vrucht daartoe kunnen worden aangewend. Tevens mogt men ook vernemen, dat hetzelve op sommige plaatsen en met name te Ootmaarsen met goed gevolg in toepassing is gebragt tot bevochtiging van weilanden.

De Hoogleeraar v. d. Boon Mesch sprak hierop over de maïs-cultuur in ons Vaderland. In zijn kort maar hoogst belangrijk berigt hieromtrent drong hij ten sterkste aan op het groote nut, dat eene uitbreiding dezer cultuur voor ons land zoude hebben. De mogelijkheid van goede uitkomsten achtte hij boven bedenking, indien men slechts de goede soorten aankweekte. Deze slaagden wel in Denemarken, waarom dan ook niet hier? In het jaar 1846 waren hoogst belangrijke proeven met dit gewas genomen inzonderheid door den Heer J. P. van Rossum, op Zandberg bij Naarden, wiens naam hier met eere moest vermeld worden; en was de opbrengst in sommige streken van ons Vaderland van 6—900 korrels voor één geweest. Hij wees op de zamenstelling van zaad en stengel en vergeleek die met de bestanddeelen van andere granen; doch hij verklaarde tevens, dat de grootste zwarigheid wel zoude gelegen zijn in de meerdere moeite van droogen en dorschen, maar hoopte, dat dit niet zou afschrikken van eenen bouw, die voor ons Vaderland, zoowel tot voedsel voor menschen, als tot veevoeder, van het hoogste gewigt konde worden.

De Voorzitter verzocht den Spreker om het gesprokene op schrift te brengen en aan het Congres voor het verslag af te staan.

De commissie tot de daarstelling van scheikundige laboratoria bragt hierop haar rapport uit, waarin vooral werd aangedrongen op verbetering van het onderwijs voor de landlieden, en verspreiding onder hen van eenige natuurkundige kennis. Als middel voor meer gevorderden werd daartoe aangegeven de oprigting eener landbouwkundige school. Over een en ander werd door onderscheidene leden daarop het woord gevoerd. Dewijl echter van 6—8 ure de leden der Geldersche maatschappij van landbouw bij eene keuring van vee moesten tegenwoordig zijn, werden de verdere deliberatiën over dit onderwerp verdaagd tot op 5 Junij des morgens ten 9 ure.

Des avonds hadden de meeste leden der vereeniging in het Hôtel het Zwijnshoofd een prachtig diné, onder voorzitting van den Heer van Dam van Isselt.

— Zaturdag 5 Junij, des morgens ten half tien ure, werd het Congres weder voortgezet. De Heer President stelde voor, het den vorigen dag afgebroken onderwerp nopens de scheikundige laboratoria, bij de groote verscheidenheid van gevoelens, tot een volgend Congres te verdagen, dat algemeen werd goedgekeurd.

Hij deed hierop mededeeling van een' door het Bestuur ontvangen' brief, houdende een voorstel tot het ontwerpen eener pathologie of beschrijving van de ziekten der gewassen. Er werd besloten eene commissie van rapporteurs daartoe te benoemen.

De commissie, op den eersten dag van dit Congres benoemd, om nader verslag te doen wegens het ontwerp tot eene landhuishoudkundige statistiek, berigt thans, bij monde van den Heer Staring: dat het ontwerp, door de vorige commissie daartoe ingeleverd, als onuitvoerbaar moest beschouwd en derhalve worden ingetrokken. Men stelde thans voor eene maatschappij voor algemeene statistiek op te rigten, en er werd eene commissie benoemd, die daaromtrent zoude verslag doen.

De Hoogleeraar Numan, uit Utrecht, deed hierop eene hoogstbelangrijke voorlezing over den toestand van het vee, en drieërlei groote ziekten, die hetzelve kwellen. Vooral wees de Hoogl. op de heillooze longziekte en de spruwziekte, en het belang dat er voor het Vaderland in gelegen was, hiertegen zooveel mogelijk goede maatregelen te treffen.

Op vergunning van den Hoogleeraar, werd besloten, dat dit stuk gedrukt en in het rapport opgenomen zoude worden.

De Heer Suringar nam hierop het woord en deelde eenige berigten mede nopens de zoo voortreffelijke kolonie van Mettray in Frankrijk. Hij maakte daarop opmerkzaam, uithoofde van het groote gewigt, dat voor ons Vaderland zou kunnen gelegen zijn in eene navolging van dergelijke voorbeelden. Dit zoude niet alleen voor den landbouw eene aanwinst zijn, maar ook, wat meer is, voor de menschheid.

De commissie, het vorige jaar benoemd tot onderzoek naar de middelen tegen overbevolking, verklaarde hierop, bij monde van den Heer Enklaar uit Zeyst, dat zij, uit hoofde eenige der leden afwezig waren geweest, nog niet gereed was haar rapport uit te brengen; dat zij het echter later zoude inzenden aan het hoofdbestuur, wanneer het gedrukt zal worden.

De accijns-vrijdom van het zout voor den landbouw kwam hierop ter sprake. De Heer Numan verklaarde, dat de bestaande vrijdom van geene waarde was, door de dwaze en lastige formaliteiten, waarmede hij schijnt gepaard te moeten gaan. Blijkens de verklaringen echter van andere leden van het Congres, schijnt dit meer aan de administratie dan wel aan de wet te moeten geweten worden.

De commissie tot onderzoek naar de uitbreiding van het koppelbedrijf, verklaarde hierop, bij monde van den Heer von Martens, dat zij, uithoofde van veelvuldige afwezendheid van sommige harer leden, geen rapport had opgemaakt.

De Heer van Rooijen droeg hierop een vertoog voor over de ontginning der hooge veenen en andere woeste gronden, dat door zaakrijkheid en degelijkheid zich aanbeveelt. Volgens zijn getuigenis, door cijfers gestaafd, zoude de ontginning daarvan met groot voordeel kunnen worden ondernomen. De ontginning van heidevelden zoude men niet met hetzelfde, maar gewis toch ook met voordeel, kunnen beproeven. Als hoogst nuttig om hiertoe te geraken, beschouwde hij de verdeeling der markegronden. Maar een eerste vereischte, om tot dit alles te geraken, is meer en meer toenemende kanalisatie. In Overijssel zijn hiertoe uitmuntend geschikte streken, en daar, even als in Drenthe, zouden op deze wijze welligt duizenden bunders woest land in vruchtbare akkers kunnen worden herschapen. Het hangt hier slechts af, of men zaken op de regte wijze aanvangt en medewerking van het bestuur ondervindt. Ook dit vertoog zal, met goedvinden van den Heer van Rooijen, worden gedrukt en in het verslag van het Congres worden opgenomen.

Eindelijk werd, daar er geene verslagen meer aan te hooren of voorstellen te doen waren, overgegaan tot de beraadslagen, waar in een volgend jaar het Congres zoude verzamelen. Vele leden waren voor Utrecht, maar toen men tot de stemming overging, bleek de meerderheid voor Groningen te zijn.

Het eerstvolgend landhuishoudkundig Congres zal derhalve, in de eerste helft van Junij des jaars 1848, te Groningen bijeenkomen, terwijl in dat geval tot Voorzitter verkozen is de Heer P. Wichers, en tot Vice-President de Heer A. van Rooyen.

De Heer Sloet bedankte hierop, namens de vergadering, den Heer van Rappard, voor zijn met zoo veel goedwilligheid aanvaard en met juistheid gehouden presidium, hetwelk door Zijn Ed. Gest. kortelijk en met gepastheid beantwoord werd, en waarop Zijn Ed. Gest. het tweede landbouwkundige Congres voor gesloten verklaarde.

Zoo was de loop, zoo het einde van deze hoogstgewigtige bijeenkomst, die door vrijheid van taal en uitdrukkingen, door broederlijke, warme en vriendschappelijke mededeeling, door eensgezindheid in het streven naar een zelfde doel, dat van verlichting en vooruitgang, voorzeker steeds gedenkwaardig zal blijven in de geschiedenis der Nederlandsche landhuishoudkunde, en tevens onvergetelijk voor allen die daaraan deel hebben genomen.

's GRAVENHAGE, 8 Junij.

Z. M. heeft tot Ridder van de Militaire Willems orde 4de klasse benoemd den gepensioneerden Kapitein der Infanterie van het leger in Nederl. Indië C. Maclean, ter zake van het door hem gehouden gedrag bij de verovering der benting voor Biro (Sumatra), den 29sten September 1823.

Ook heeft Z. M. aan den Heer Mr. F. A. van Hall, Minister van Finantiën, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van het Grootkruis der Orde van den Ernestinischen tak van het Huis van Saksen;

En aan Jhr. C. A. Baron de Bieberstein Rogalla Zawadsky, Luit.-Colonel, Militie-Commissaris te Maastricht, van de Orde van den H. Silvester, hem door den Paus geschonken.

— Z. M. vertrekt heden met Z. K. H. Prins Hendrik naar Amsterdam.

— Gisteren avond is op 's Konings buitenverblijf Buitenrust, aan den Scheveningschen weg gelegen, eene luisterrijke soirée gehouden, die tot bijna elf ure geduurd heeft. HH. MM. de Koning en Koningin, HH. KK. HH. de Prinsen en Prinsessen van het Koninklijk Gezin, die zich in de residentie bevinden, waren aanwezig. Een zeer groot getal personen was voor deze soirée genoodigd. Men merkte daarbij de leden van het Corps Diplomatiek, de Ministers, enz. op. De soirée was inzonderheid ingerigt tot ontvangst van Mlle Rachel, die van wege HH. MM. en HH. KK. HH., en door de aanzienlijke schare die hier vereenigd was, de grootste blijken van welwillendheid heeft mogen ondervinden, en die van alle zijden den regtmatigsten lof heeft ingeoogst over haar keurig en uitmuntend spel, dat de bewondering in deze hofstad in hooge mate opwekt.

— Aanst. Zaturdag avond zal de laatste en wel eene benefiet-voorstelling van Mlle Rachel, in den Kon. Franschen Schouwburg alhier, worden gehouden, die bestaan zal uit het Treurspel *Andromaque* van J. Racine, waarin de beroemde tragédienne de rol van Hermione zal vervullen.

— Heden is aan het locaal van het Ministerie van Binnenl. Zaken alhier aanbesteed: het maken, leveren en stellen van een voetstuk of *piedestal* voor het standbeeld van Prins Willem I, op het Plein te 's Gravenhage, met al de daarbij vereischte werken en leverantiën. Dat werk is aangenomen door den Heer Galnan, van Amsterdam, voor eene som van ƒ 10,980.

— In de zitting van de Tweede Kamer van gisteren zijn ingekomen vier wets-ontwerpen met de memoriën van toelichting, als: van een wets-ontwerp tot intrekking van den accijns op het gemaal van de rogge, en tot vaststelling van de middelen tot dekking van het daardoor ontstane verlies in 's rijks schatkist; — van een ontwerp tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Landsdrukkerij over 1848 en 1849, en tot aanwijzing der middelen om die te dekken; — van een ontwerp tot verevening van uitgaven op en opheffing van het bijzonder fonds voor proces-kosten, voortspruitende uit de opbrengst der boeten enz., krachtens de wetten op de directe belastingen, in-

en uitgaande regten en accijnsen verbeurd, en — van eenige wets-ontwerpen betrekkelijk de uitoefening van het stem- en kiesregt.

Is ontvangen een adres van Mr. I. da Costa en andere ingezetenen van Amsterdam, houdende bezwaren tegen den titel van het wetboek van strafregt, betrekkelijk de ongeoorloofde godsdienstige vereenigingen en bijeenkomsten.

Van het ontwerp tot intrekking van den accijns op het gemaal van de rogge, en der middelen tot dekking van het verlies voor de schatkist, luidt art. 1 aldus:

De accijns op het gemaal van de rogge wordt afgeschaft.

De verdere artikelen tot het 13de zijn van administratieven aard in verband met den nog bestaande accijns op ander graan.

Verder wordt bij art. 13 en 14 bepaald dat de rijksopcenten op den accijns op het binnen- en buitenlandsch gedistilleerd en op den wijn, en op het collectief zegel daartoe behoorende, worden verhoogd met 25 opcenten.

Bij art. 15 worden de rijks-opcenten op het personeel, over het dienstjaar ingegaan den 1sten Mei 1847, verhoogd met 20 opcenten.

Van de heffing dezer opcenten worden vrijgesteld de belastingschuldigen, wier aanslagen in hoofdsom minder beloopen dan:

f 45.00	in de gemeenten,	welker kom eene bevolking heeft	van 48,000 zielen en daarboven.
36.00	» » »		» 36,000 tot 48,000 zielen.
27.00	» » »		» 24,000 » 36,000 »
22.50	» » »		» 17,000 » 24,000 »
21.00	» » »		» 12,000 » 17,000 »
19.50	» » »		» 8,000 » 12,000 »
18.00	» » »		» 5,000 » 8,000 »
16.50	» » »		» 3,000 » 5,000 »
15.00	» » »		» beneden de 3,000 »

In deze vrijstelling worden echter niet begrepen de schatpligtigen, welke alleen voor de vijfde en zesde grondslagen der belasting, of voor een van beide, zijn aangeslagen.

Art. 16. Alle de bovenstaande bepalingen komen met den 1sten Julij aanstaande in werking.

In de memorie van toelichting wordt gezegd: dat terwijl de regering overweegt hoeverre het accijnsstelsel door andere belastingen zal kunnen vervangen worden, zij bij de tegenwoordige duurte onverwijld in het belang der arbeidende ingezeten wil overgaan tot de afschaffing van den accijns op het gemaal der rogge, en heeft tevens de middelen aangewezen, die voorloopig kunnen dienen om de gederfde opbrengst te vervangen, namelijk eene verhooging: *a.* van 25 opcenten op den accijns op het buitenlandsch en binnenlandsch gedistilleerd; *b.* van een gelijk getal opcenten op den accijns op den wijn, en *c.* van 20 opcenten op de belasting op het personeel.

Dit wetsontwerp moet bij slotsom daartoe leiden, dat er door de opheffing van de belasting op de rogge, reeds dadelijk eene verligting van ongeveer een en een half millioen gulden, waarvan de last voor een groot deel op de minvermogende klasse drukte, tot stand zal zijn gebragt; terwijl het bedrag der middelen, voorgesteld om daarin te voorzien, op nagenoeg gelijke som wordt geraamd.

ROTTERDAM, 4 Junij.

Men verneemt dat bij de Regering het plan bestaat om het Kleine Nieuwe Werk dat thans ingedijkt wordt, met de stad te verbinden, en dat de gronden aldaar aan particulieren zullen worden afgestaan ter aanbouwing van kapitale panden. Waardoor aan die zijde van de Maas, een tweede Boompjes zal ontstaan en alwaar aan alle buitenlandsche stoombooten hunne los- en ligplaatsen zullen worden aangewezen.

— In de algemeene vergadering der Koninkl. Ned. Jagtclub alhier is besloten, dat het Bestuur alhier zal gevestigd blijven, doch dat de Raad van Administratie met 6 leden zal worden vermeerderd, welke leden voor één jaar uit Amsterdam zullen gekozen worden. — De Amsterdamsche leden hadden eene verandering der eerste bepaling verlangd, en daarvan hun verder lidmaatschap der Club afhankelijk gemaakt.

LEEUWARDEN, 2 Junij.

De inschrijving ter voorziening in den nood der behoeftigen ter dezer stede is thans tot een bedrag van ruim *f* 7000 toegenomen, en dus boven verwachting gunstig geslaagd. Naar wij vernamen, heeft de Heer Burgemeester daartoe eene som van *f* 500 bijgedragen en bovendien aan onderscheidene personen eene vereering gedaan bij gelegenheid van het huwelijk zijner dochter.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

RUSLAND.

PETERSBURG, 27 Mei.

Wegens het stijgen der graanprijzen heeft de Regering uit de stedelijke magazijnen aan iederen bakker eene hoeveelheid van 25 zak meel tegen 6 Z. R. per zak, en aan de behoeftigen 30 zak voor 5 Z. R. af doen leveren.

— De graangewassen staan over het algemeen zeer goed; slechts hier en daar hield koude en droogte den groei tegen.

SPANJE.

MADRID, 31 Mei.

Eergisteren avond is de Nuntius van den Paus, Mgr. Brunelli, Aartsbisschop van Thessalonica, zonder eenig geleide of eenige vertooning, alhier aangekomen. Alles was aan de nunciatuur gereed gemaakt, om hem waardiglijk te ontvangen. Al de klokken in de verschillende kerken werden geluid; de Italiaansche kerk was, ter eere van deze voor Spanje zoo gewigtige gebeurtenis, verlicht. De erkenning van onze Koningin en onze instellingen door Rome, dat op de algemeene politiek van Europa een grooten zedelijken invloed uitoefent, is een nieuwe waarborg voor de hechtheid onzer instellingen, is een stap voorwaarts naar de weder aanknooping onzer betrekkingen met de andere magten van ons vaste land.

PORTUGAL.

LISSABON, 30 Mei.

De Junta van Oporto heeft wel niet bewilligd om den wapenstilstand tot den 10den Junij te verlengen, maar echter een Commissaris benoemd, namelijk den Marquis Loulé, om met de Koningin zelve te onderhandelen. — Er waren reeds eenige schermutselingen tusschen de scheepsmagt der Junta en die van Engeland voorgevallen, doch zonder eenig nadeel aan beide zijden te weeg te brengen. — Men meende dat de Spaansche troepen spoedig de grenzen zouden overtrekken.

PRUISSEN.

BERLIJN, 2 Junij.

De Landdag is volgens een Koninklijk besluit verlengd tot den 19den Junij; dezelve was eerst slechts voor 8 weken bijeengeroepen.

— Door den Landdag is het besluit genomen, om den Koning op grond van de reeds bestaande wettelijke verordeningen, en uit aanmerking van het nut en de noodzakelijkheid der zaak, te verzoeken: den Landdag om de 2 jaren bijeentetoepen.

— De Pruissische Afgevaardigden bij de Duitsch-Katholijke Kerkvergadering alhier hebben eene verklaring openbaar gemaakt, waarbij zij te kennen geven, den inhoud van het koninklijk patent van 30 Maart jl. betrekkelijk de vorming van nieuwe godsdienstige genootschappen tot een onderwerp van bepaalde overweging gemaakt te hebben. Bij een nader onderzoek zijn zij tot de overtuiging gekomen, dat die wettelijke bepalingen slechts betrekking hebben op die personen, welke hun kerkgenootschap hebben verlaten. Dit is volgens hunne meening door de leden der Duitsch-Katholijke gemeenten niet gedaan, maar gelijk hunne statuten het aanduiden, hebben zij slechts hunne betrekking tot den Paus en de hierarchie, dat is tot de bestaande kerkregering, verbroken, doch met die daad geenszins bedoeld de algemeene kerk van Christus te verlaten, en op te houden deel van de Katholijke kerk uit te maken. Op dien grond vermeenden de Afgevaardigden dat de bovenvermelde verordening op hunne gemeenten niet van toepassing kon zijn. „Steunende op het Westphaalsche vredes-verdrag, zoo wordt in die verklaring gezegd, hetwelk in het algemeen alleen spreekt van Catholici, onder welke benaming de toen reeds bestaande onderscheidene Katholijke kerken verstaan moeten worden, en hetwelk het leerstelsel van geen dezer kerken waarborgt; steunende op de bepalingen van het gemeene landregt, en van de Duitsche bondsakte, vermeenen de Afgevaardigden dat, volgens het Duitsche staatsregt, de Roomsch-Katholijke kerk niet als de eenige erkende Katholijke kerk te beschouwen zij, en dat de genoemde gemeenten als een bijzonder godsdienstig genootschap in den boezem der Katholijke kerk gelijke regten behooren te genieten als die godsdienstige genootschappen, welke in de Protestantsche kerk ontstaan zijn, en wier lidmaten zich evenzeer slechts van de bestaande kerkelijke overheden losgescheurd hebben. Bij het in overweging nemen van dit alles zijn de Afgevaardigden eenstemmig van gevoelen geweest, dat de boven aangehaalde wettelijke verordeningen tot geenerlei verandering in de handelwijze aanleiding kunnen geven, welke tot dus ver met betrekking tot de kerkelijke verrigtingen gevolgd is, en zij zijn tot het besluit gekomen dat alle de gemeenten zich op dezelfde wijze ten opzigte dier verordeningen zullen behooren te gedragen.”

— De Arts Jacobi te Koningsbergen, bekend door zijne staatkundige geschriften, ontving onlangs eene uitnoodiging van den President van Policie, von Puttkammer, om zich te Berlijn bij hem te vervoegen, dewijl hij hem persoonlijk wenschte te leeren kennen. Dr. Jacobi liet daarop weten, dat hij geenszins in dit verlangen deelde, en dat de Heer von Puttkammer overigens langs denzelfden weg in zijne woning kon komen, als hij in die van den Heer von Puttkammer. Men zegt, dat de Koning hartelijk over dit antwoord gelagchen heeft.

ENGELAND.

LONDEN, 5 Junij.

Te Glasgow woedt de koorts nog altijd zeer hevig, zoodat het bijna onmogelijk is, al de zieken te verzorgen. — Uit Sligo schrijft men, dat de sterfte er thans even groot is als ten tijde der cholera.

— Een der beroemdste godgeleerden van de Presbyteriaansche kerk in Schotland, Dr. Chalmers, is den 31sten Mei aldaar overleden, in den ouderdom van 70 jaren. [In 1819 verscheen van hem een bundel uitmuntende leerredenen: over de Christelijke openbaring in verband beschouwd met de hedendaagsche starrekunde, naar den zevenden druk uit het Engelsch vertaald, te Haarlem bij Augustini.]

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Junij.

Uit Marseille wordt gemeld, dat de Gouverneur van Algerie zijn ontslag zou vragen, omdat hij ontevreden was over het voorgevallene in de Kamer van Afgevaardigden, toen beraadslaagd werd over het buitengewone crediet voor het Ministerie van Oorlog en van de expeditie naar Kabylië.

BELGIE.

BRUSSEL, 5 Junij.

De Minister van Finantiën heeft eene som van 91,000 fr., zijnde overschotten op het artikel personeel der diensten van 1845 en 1846 aangewezen, om onder beambten verdeeld te worden, welke weinig inkomen genieten en wegens de duurte groote uitgaven hebben. Naar gelang van het aantal hunner kinderen zullen zij eene gratificatie van 45 tot 110 fr. ontvangen.

— Te Luik wordt eene cellulaire gevangenis gesticht, welker bouw voor 910,000 fr. is aangenomen.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, gezien hebbende de dispositie van Hun Ed. Gr. Achtb. de Heeren Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van den 14den Mei jl. L^t. B. N°. 2398, (3de Afd.) G. S. N°. 10 waarbij de Rekening dezer Stad over den jare 1845 wordt goedgekeurd en gesloten.

En gelet op art. 4 van het Koninklijk besluit van 1 Maart 1831, N°. 14 (*Prov. Blad van Z.-Holland*, N°. 40).

Hebben goedgevonden en verstaan de gemelde Rekening met de daartoe betrekkelijke begrooting, ter inzage der Ingezetenen neder te leggen, ter Rekenkamer dezer Stad, van heden tot den 20sten dezer maand, 's voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 1 ure.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
DU RIEU.

Leyden, 7 *Junij* 1847. Ter ordonnantie van dezelve,
v. PUTTKAMMER.

Uittreksel uit het Rapport der Commissie tot opneming van de Boeken en Effecten der Spaarbank, van het Leydsche Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, *uitgebragt in de Vergadering van* 20 *Mei ll.*

Volgaarne maakt de Commissie de leden der Vergadering deelgenooten van de aangename gewaarwordingen welk haar deel zijn geweest, toen zij eene zoo belangrijke en nuttige inrigting van nabij leerden kennen, en zich overtuigden van haren toenemenden bloei en den onvermoeiden ijver harer bestuurders.

In deze tijden van kommer en armoede bedroeg nogtans de inleg over het afgeloopen jaar *f* 169,439.78½; daarentegen werden er slechts *f* 129,947.00½, dus bijna *f* 40.000 minder teruggenomen, zoodat het kapitaal der bank thans tot omtrent 6 tonnen gouds geklommen is.

Het bleek uwe Commissie verder dat de Spaarbank meer en meer aan hare eigentlijke bestemming, de bewaarplaats van den spaarpenning te zijn, beantwoordt, daar het getal der boekjes reeds tot 4725, zijnde 338 meer dan het voorleden jaar bedraagt, en wanneer men daarbij bedenkt, dat vele van die boekjes op namen van administratiën en corporatiën staan, waartoe een aantal personen behooren, dan kan men dat der belanghebbenden veilig op omtrent 6,000 stellen.

Die resultaten pleiten voor eene doelmatige werking. — Bestuurders dier bank verdienen dan ook uwen innigsten dank, voor hunne veelvuldige zorgen, hun rigtig beheer, hunnen ijver en hunne doeltreffende maatregelen; en vooral ook aan hem, die nu reeds gedurende 25 jaren den moeijelijken post van Penningmeester bekleedt, is het Departement zeer veel verpligt. Mogten zij nog lang hunne schoone en edele taak blijven volbrengen!

Het zal wel overbodig zijn hierbij te voegen, dat de effecten der bank in met de boeken overeenkomstige getale aanwezig waren.

Voor deugdelijk uittreksel,
H. R. DE BREUK,
Secretaris des Departements.

202de KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Eerste Klasse.

1ste Lijst. N°. 7 een prijs van *f* 5,000. N°s. 18762 en 14194 ieder een prijs van *f* 1,000.
2de » N°. 11547 een prijs van *f* 2,500. N°. 6271 een prijs van *f* 1,000.
3de » N°. 17590 en 14203 ieder een prijs van *f* 1,000.
4de » N°. 19923, 11907 en 6225 ieder een prijs van *f* 1000.

ADVERTENTIEN.

Heden morgen verloste voorspoedig van eene DOCHTER, A. M. FRANCHIMON, Geb. CATTEL.

LEYDEN, 8 Junij 1847.

Heden overleed tot onze bittere droefheid, ons geliefd jongste Zoontje BERNARDUS LEONARDUS, in den jeugdigen leeftijd van twee jaren en vier maanden.

LEYDEN, 3 Junij 1847.
J. J. QUANT,
S. F. QUANT,
Geb. SNOECKX.

LEYDEN, 6 Junij 1847. Heden overleed op vijfjarigen leeftijd, ANNA CATHARINA ELISABETH, oudste Dochtertje van
G. C. B. SURINGAR,
A. W. TEN CATE.
Eenige Kennisgeving.

Voor de menigvuldige bewijzen van hartelijke deelneming in ons treffend verlies en opgevolgde ziekten, betuigen wij aan Vrienden en Bekenden onzen innigen dank.

LEYDEN, 8 Junij 1847.
P. O. VAN DER CHYS.
H. C. VAN DER CHYS.
MAAS.

Men verlangt zoo spoedig mogelijk eenen **Ondermeester** van den Vierden Rang, aan wien, behalve verdere opleiding, een Salaris zal gegeven worden overeenkomstig zijne geschiktheid.

Men adressere zich in persoon bij den *Boekhandelaar* P. ENGELS, alhier.

A. FRESCO, *Tandmeester voor het Koningrijk der Nederlanden*, zal aanstaande Vrijdag namiddag alhier arriveren en tot Zondag morgen vertoeven. Is te spreken voor zijne Geabonneerden en Begunstigers, op den Nieuwen Rijn, Wijk VII. n°. 50, ten huize van den Heer B. J. JANSEN, in het Hoeden- en Petten-Magazijn.

TENTOONSTELLING

Te Utrecht.

De Commissie voor de Utrechtsche Tentoonstelling van Voorwerpen van Inlandsche Nijverheid en Kunst, brengt ter kennis van een ieder, die daarin belang mogt stellen, dat de Loten voor de Loterij van Voorwerpen van voornoemde Tentoonstelling afkomstig, waarvan de opening op den 15den dezer bepaald is, tegen den prijs van *f* 3.— het Lot, te verkrijgen zijn te **Utrecht** bij de navolgende Heeren Leden der Commissie:

M^r. *F. van de Poll*, *G. C. C. J.* Baron *van Lijnden van Sandenburg*, Jh^r. M^r. *P. A. Beelaerts van Oosterwijk*, M^r. *J. Hinlópen*, *E. C. U. van Doorn*, D^r. *J. J. Burgerhoudt*, D^r. *P. J. I. de Fremerij*, D^r. *A. Vrolik*, D^r. *P. H. J. Wellenbergh*, alsmede in het Gebouw voor de Tentoonstelling op de Maria-Plaats.

Te **Arnhem** bij den Heer M^r. *L. J. A. van Eck.*
Te **Groningen** bij den Heer D^r. *G. A. Stratingh.*
Te **Haarlem** bij den Heer *K. Kaan.*
Te **Leyden** bij den Heer *S. van der Paauw.*
Te **Alkmaar** bij den Heer *J. G. A. Verhoeff.*
Te **Oud-Beijerland** bij den Heer M^r. *W. Wynaendts.*

Utrecht, 5 Junij 1847. Namens de Commissie voornoemd,
P. H. J. WELLENBERGH,
Secretaris.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 7 JUNIJ.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld.	à 2½	pCt.	$57\frac{1}{16}$	$57\frac{3}{16}$	$57\frac{3}{16}$
Dito dito	» 3	»	$70\frac{1}{16}$	$70\frac{3}{16}$	$70\frac{1}{8}$
Dito dito	» 4	»	$89\frac{7}{8}$	$90\frac{1}{8}$	90
O. I. Leening	» 4	»			
Amortisatie Syndicaat.	» 3½	»	$87\frac{1}{4}$		
Handel-Maatschappij	» 4½	»	$174\frac{1}{8}$	$174\frac{1}{2}$	$174\frac{1}{4}$
Haarlemmermeer	» 5	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½	»	$102\frac{3}{4}$		
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	»	»			
BELGIE, Certificaten	» 4½	»			
Dito Dito	» 2½	»			
Dito, bij ROTHSCHILD	» 2½	»			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5	»	18	$18\frac{1}{4}$	$18\frac{1}{8}$
Dito bij dito, onbep. stukken.	» 5	»	$16\frac{15}{16}$	$17\frac{1}{16}$	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$28\frac{7}{16}$	$28\frac{9}{16}$	$28\frac{9}{16}$
Coupons Ardoins.	»	»	$14\frac{1}{4}$	$14\frac{7}{16}$	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$32\frac{1}{4}$	$32\frac{3}{8}$	
Dito Dito	» 4	»	$31\frac{5}{8}$	$32\frac{3}{8}$	32
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	106	$106\frac{1}{8}$	
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	105		
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$97\frac{1}{4}$		
Dito bij HOPE	» 4	»	$88\frac{7}{8}$		
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	$88\frac{3}{16}$		
Certificaten te Hamburg.	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»			
Certificaten van dito	» 6	»	$69\frac{3}{4}$		
POLEN, Certificaten	» 4	»			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300	*f*			
Dito dito	» 500	»			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5	pCt.			
Idem	» 4	»			
Oblig. Metalliek	» 5	»	$103\frac{1}{8}$	$103\frac{1}{4}$	
Idem	» 2½	»	$53\frac{5}{8}$	$53\frac{3}{8}$	
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500	*f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250	*f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5	pCt.			
BRAZILIE,	» 5	»	$86\frac{7}{8}$		
AMERIKA,	» 6	»			
Dito Bankactiën.	»	»			
MEXICO,	» 5	»			
VENEZUELA.	» 2½	»			

Koers van het Geld: Beleening 4. Prolongatie 4. Wissel-Disconto 4 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.